

BIBLIA GYNAIKΩN

Ποτέ άλλοτε δὲν ἐκδηλώθηκε ζωηρότερη παρά ἐφέτος ἢ ἀντίδραση ἐνάντια στὴ γυναικεία χειραφέτηση· κι ἐντούτοις φέτος περισσότερο ἀκόμα παρά ποτέ ἄλλοτε, ἔπρεπε νὰ εἶχαν πείσθει καὶ οἱ πιὸ συντηρητικὸι γιὰ τὴ δημιουργικὴ καὶ πνευματικὴ ἀξία τῆς γυναίκας. Δυστυχῶς ὅσοι ἀνέλαβαν τὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς γυναικῆς θεωροῦν κατώτερο τοῦ ἑαυτοῦ τους νὰ ἀσχοληθοῦν καὶ μὲ τὴ λογοτεχνία, ποὺ μέσα τους τὴν περιφρονοῦν. Ἐὰν διάβασαν, θὰ εἶχαν ἀντιληφθεῖ ὅτι ἡ νεοελληνικὴ λογοτεχνία ἀφείλει φέτος πολλά, πάρα πολλά, στὶς γυναῖκες, ποὺ σὰν νὰ διαισθάνθησαν ὁμαδικὰ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐντείνουν τὶς δυνάμεις τους, κυκλοφόρησαν ἕνα σημαντικό ἀριθμὸ βιβλίων, τὰ ὁποῖα εἶναι σχεδὸν ὅλα ἀν' ὄχι ἄριστα, τοῦλάχιστον πολὺ ἀξιόλογα. Σχεδὸν κανένα δὲν εἶνε περιττό· ὅλα μεταδίνουν ἕνα μήνυμα, προβάλλουν ἕνα πλούσιο ἐσωτερικὸ κόσμο.

Ὁ περιορισμένος χώρος τοῦ «Ἀγῶνα» δὲν μοῦ ἐπιτρέπει δυστυχῶς νὰ ἀσχοληθῶ διεξοδικὰ μὲ τὸ καθένα· ἄλλωστε τὰ περισσότερα τ' ἀνέλυσα, κι' ὅλας ἄλλου. Θ' ἀναφέρω μόνον τὶς *Ἐποχὲς* τῆς Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίικς, ποὺ παρ' ὅλη τὴν ὑπερβολικὴ τους ἀριστία, συναρπάζουν μεθυστικά, γιὰτὶ ἀναδίνεται ἀπὸ μέσα τους μιὰ ἀπειρη συγκίνηση μουσικὰ μεταουσιωμένη, τὰ διηγήματα τῆς δ. Παππᾶ *Στὴ Συκαμιὰ ἀπὸ κάτω*, ποὺ ἀν καὶ δὲν ξεφεύγουν τολμηρὰ ἀπὸ τὸ ἠθογραφικὸ πλαίσιο, δείχνουν ὅτι ἡ συγγραφεὺς τους καὶ γνωρίζει καὶ ξέρει καὶ ψυχολογεῖ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν συμπονεῖ, τὸ μυθιστόρημα τῆς κ. Γατιάνας Σταύρου *Οἱ πρώτες ρίζες*, ποὺ ἀν δὲν δλοκληρῶνει τὸ τὸ σκοπὸ τῆς, προσπαθεῖ τοῦλάχιστο νὰ ἀποκαλύψει γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἑλλάδα τὴν ἐπικὴ τραγωδία τοῦ προσφυγικοῦ κόσμου, τοὺς *Ἄντρες*, τῆς κ. Καραντζάκη, ποὺ κάτω ἀπὸ τὴ φαινομενικὴ τους ἀπλότητα, πάλλονται ἀπὸ μιὰν ὀρμητικὴ ἐπαναστατικὴ πνοὴ συγκρατημένη μέσα στὰ ὅρια τῆς τέχνης, τὶς *Γυναίκες Ψυχὲς* τῆς κ. Μαλάμου, ποὺ παρ' ὅλο ὅτι δὲν προσφέρουν οὔτε ὡς θέματα οὔτε ὡς ὕφος κανένα καινούργιο στοιχεῖο, μποροῦν καὶ πρέπει νὰ ἐνδιαφέρουν, γιὰτὶ τὰ γυναικεία προβλήματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς ἀντιμετωπίζονται μέσα στὶς σελίδες τους μὲ πολὺ λεπτὴ εὐαισθησία καὶ μὲ στοχαστικὴ ἀκρίβεια, γιὰ νὰ καταλήξω σὲ ἕνα βιβλίον, ποὺ δὲν διστάζω νὰ τὸ χαρα-

χτηρίσω ένα μικρό αριστούργημα, στους **Παρασιτρα-
τημένους** της δ. Αιλίκας Νάκου. Τι είναι οι **Παρα-
στρατημένοι**; Μια άπλη ιστορία, κάτι σαν μια αυτο-
διοβραφία ενός πλάσματος αδύναμου, που ζει και σχε-
τίζεται με πολλά αδύναμα πλάσματα. Νομίζω ότι το
δράμα των μοιραίων νικημένων στη ζωή σπάνια έχει
άποδοθεί πύθια αλλά και πύθια λεπτά και πύθια συγκλο-
νιστικά, ότι σπάνια ζωντανεύθηκαν αναγλυφικότερα
οί χαρακτήρες εκείνοι που είναι καταδικασμένοι να
είναι πάντα βασανισμένοι. Όλοκληρο το μυθιστόρημα,
αν και είναι πολύ μακρύ, διαβάζεται χωρίς στιγμή να
κουράσει: γιατί σχεδόν κάθε φράση του είναι μια δη-
μιουργία

Το 1935 υπήρξε στο λογοτεχνικό πεδίο, (αν λάθει-
κανείς υπ' όψη του ότι η λογοτεχνία μας είναι ακόμα
ανεξέλιχτη, κι ότι κι αυτά τα βιβλία, που απλά και
μόνο διαβάζονται, σπανίζουν) για τη γυναίκα ένας
θρίλερ. Δυστυχώς μόνο σ' αυτό το πεδίο . . .

Άλκης Θρούλος